

Bruksela, 6 czerwca 2025 r.
(OR. en)

9951/25
ADD 1

ENV 479
CLIMA 196
AGRI 255
FORETS 37
ENER 220
TRANS 230
IND 175
SAN 307

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 6 czerwca 2025 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: C(2025) 3580 annex

Dotyczy: ZAŁĄCZNIK
do
zalecenia Komisji z dnia 4.6.2025 r. w sprawie zasad przewodnich
związanych z zasadą „efektywność wodna przede wszystkim”

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument C(2025) 3580 annex.

Zał.: C(2025) 3580 annex

ZAŁĄCZNIK
do
zalecenia Komisji w sprawie zasad przewodnich związanych z zasadą „efektywność wodna przede wszystkim”

Kluczowe praktyki w zakresie efektywnego gospodarowania wodą w celu wdrożenia zasad przewodnich związanych z zasadą „efektywność wodna przede wszystkim”

(1) Lepsza kontrola zasobów

Utrzymywanie dokładnych i aktualnych bilansów wodnych w oparciu o dostępne wytyczne¹ oraz uwzględnianie takich bilansów wodnych w decyzjach dotyczących planowania mających wpływ na środki w zakresie zużycia i oszczędzania wody. W tym celu należy rozważyć następujące działania:

- (1) Określenie i stałe monitorowanie poboru, strat i zwrotów wody we wszystkich jednolitych częściach wód w każdym dorzeczu oraz promowanie cyfrowego pomiaru wody na potrzeby poboru wód i zrzutów. Dostawcy wody powinni często udostępniać publicznie dokumenty i dane dotyczące zmian w bilansie wodnym i jakości wody.
- (2) W publicznym sektorze zaopatrzenia w wodę należy zapewnić, aby zużycie wody było mierzone indywidualnie dla każdego budynku, a w przypadku bloku mieszkalnego – dla każdego mieszkania. Należy zachęcać do stosowania inteligentnych liczników tam, gdzie przekazywanie danych w czasie rzeczywistym jest potrzebne do dodatkowego zwiększenia efektywności, które sprawia, że inwestycja jest opłacalna.
- (3) Określenie przepływów hydrobiologicznych² w jednolitych częściach wód powierzchniowych, również z uwzględnieniem potrzeb jednolitych części wód podziemnych, we wszystkich dorzeczach, aby poznać maksymalną wielkość zrównoważonego poboru wód, co jest warunkiem wstępnym racjonalnego i efektywnego wykorzystania wody. Maksymalna wielkość zrównoważonego poboru wód powinna również zostać ustalona z uwzględnieniem potrzeb użytkowników niekonsumenckich oraz wymogów określonych w odpowiednich przepisach. Należy zaangażować się w koordynację transgraniczną w celu określenia przepływów hydrobiologicznych dla rzek przekraczających granice, aby uniknąć konfliktów, które mogłyby zagrozić efektywnemu podejściu do zużycia wody. Należy skutecznie wdrażać zasady dotyczące przepływów hydrobiologicznych poprzez systematyczne uwzględnianie ich w warunkach pozwoleń w obszarze gospodarki wodnej.
- (4) Odpowiednia ocena, w oparciu o dostępne wytyczne³, intruzji wody słonej i innych intruzji oraz zapotrzebowania na wodę zależnych ekosystemów lądowych i powiązanych ekosystemów wodnych połączonych z jednolitymi częściami wód podziemnych. Odpowiedzialne zastosowanie, poprzez kompleksową ocenę ryzyka, technik dodatkowego zasilania wód podziemnych⁴.

¹ Zob. wspólna strategia wdrażania (CIS) ramowej dyrektywy wodnej, dokument z wytycznymi nr 34 dotyczący bilansów wodnych, dostępny [tutaj](#).

² Zob. wytyczne CIS nr 31 dotyczące przepływów hydrobiologicznych, dostępne [tutaj](#).

³ Zob. wytyczne CIS nr 18 dotyczące oceny stanu wód podziemnych i tendencji w tym zakresie, dostępne [tutaj](#).

⁴ Zob. wytyczne CIS nr 39 dotyczące dodatkowego zasilania wód podziemnych, dostępne [tutaj](#).

- (5) Zapewnienie, aby w pozwoleniach na pobór wód dla wód powierzchniowych i podziemnych brano pod uwagę prognozy dotyczące zmiany klimatu uwzględniające niepewność w celu przewidywania przyszłych zmian w bilansie wodnym, i regularnie dostosowywanie pozwoleń w obszarze gospodarki wodnej, aby uniknąć nadmiernego poboru wód⁵. Należy upewnić się, że system pozwoleń na pobór wód jest wystarczająco sprawny, oraz uwzględnić, w stosownych przypadkach, znaczne wahania sezonowe. Należy unikać wydawania pozwoleń na zbyt długi okres, aby umożliwić elastyczne dostosowanie w świetle zmian w bilansie wodnym. Ceny wody powinny być ustalane w taki sposób, aby zapewniały efektywne wykorzystanie wody. Należy przyjąć wystarczająco odstraszające sankcje za nielegalne, niezarejestrowane lub nieobjęte pozwoleniem pobory wód i zrzuty.
- (6) Zapewnienie, aby plany gospodarowania wodami w dorzeczu zawierały „bilans wodny” i określały ilościowo zużycie wody w podziale na rodzaje działalności społeczno-gospodarczej w celu ułatwienia planowania środków na rzecz efektywności w oparciu o szacunki dotyczące pozostałego potencjału oszczędzania wody. Włączanie aspektów zarządzania ryzykiem suszy do planów gospodarowania wodami w dorzeczu oraz przygotowanie się na ryzyko przedłużającej się suszy.
- (7) Zapewnienie, aby zwiększona efektywność wodna prowadziła do odporności dzięki mniejszemu zużyciu wody. W tym celu należy:
- stosować zasadę zwrotu kosztów w odniesieniu do usług wodnych, tak aby wszyscy użytkownicy wody i sektory korzystające z wody wnosili odpowiedni wkład w koszty usług wodnych;
 - zapewnić, aby polityka ustalania cen wody przewidywała odpowiednie zachęty do bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych w oparciu o analizę ekonomiczną wymaganą na mocy załącznika III do dyrektywy 2000/60/WE⁶;
 - usprawnić i rozszerzyć stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci” i zasady ostrożności, a także wyeliminować szkodliwe dotacje środowiskowe oraz zapewnić przystępne cenowo, uczciwe i sprawiedliwe mechanizmy ustalania opłat dla wszystkich użytkowników.

Państwa członkowskie mogą w tym przypadku uwzględniać skutki społeczne, ekologiczne i ekonomiczne zwrotu kosztów, jak również warunki geograficzne i klimatyczne określonego regionu lub regionów.

Zapewnienie pełnej przejrzystości polityki ustalania cen wody, w szczególności w odniesieniu do poziomu stawek, wykorzystania funduszy, środków wprowadzonych w celu zachowania zasobów wodnych. Zgodnie z dobrą praktyką powinno to być stosowane również w sektorach innych niż sektory wody pitnej i oczyszczania ścieków komunalnych.

(2) Wydajność zaopatrywania w wodę

Poprawa zarządzania wyciekami wody jako zasadniczej części zarządzania operacyjnego systemami zaopatrzenia w wodę oraz priorytetowe traktowanie inwestycji mających na celu szybkie rozwiązanie problemu wycieków, ze

⁵ Zob. wytyczne CIS nr 24 dotyczące zarządzania dorzeczami i zmiany klimatu, dostępne [tutaj](#).

⁶ Zob. wytyczne CIS nr 1 dotyczące gospodarki i środowiska, dostępne [tutaj](#).

szczególным uwzględnieniem najbardziej potrzebujących obszarów dostaw i z wykorzystaniem wszystkich dostępnych możliwości i narzędzi finansowania unijnego.

(3) Efektywność magazynowania

- (a) Priorytetowe traktowanie środków w zakresie naturalnej retencji wody⁷ w glebie, lasach, wodach gruntowych i na terenach podmokłych, która charakteryzuje się mniejszym parowaniem w porównaniu z magazynowaniem wody nad ziemią w sztucznych zbiornikach.
- (b) Regularna konserwacja sztucznych zbiorników, w tym poprzez wyodrębnienie środków finansowych na okresowe usuwanie osadów i zapobieganie wyciekom.
- (c) Optymalizacja gospodarki wodnej w miastach poprzez zbieranie wody deszczowej i inne formy naturalnej retencji wody oraz przyspieszenie wdrażania środków zapobiegających przelewom wód burzowych⁸.

(4) Efektywność wykorzystania

- (a) Propagowanie przyjmowania najlepszych dostępnych technologii, praktyk i usług w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania wody we wszystkich sektorach, w tym poprzez promowanie obiegu zamkniętego.
- (b) Propagowanie ponownego wykorzystania ścieków nie tylko do nawadniania, w tym również w przemyśle, sektorze energetycznym i publicznym sektorze zaopatrzenia w wodę, a jednocześnie zapobieganie ryzyku dla zdrowia ludzkiego i uwzględnianie wpływu na środowisko ograniczonych przepływów zwrotnych w dorzeczu.

(5) Dobre zarządzanie

- (a) Opracowanie przejrzystych systemów przydziału wody, które posiadają mechanizm zarządzania sprzyjający włączeniu społecznemu, w celu zapewnienia przewidywalności dla zainteresowanych użytkowników wody, w tym użytkowników niekonsumenckich, a także upowszechnianie zrównoważonego rozwoju, sprawiedliwości i poszanowania praw człowieka. Przy opracowywaniu mechanizmów przydziału wody należy uwzględnić potencjał sektorów i regionów w zakresie oszczędzania wody.
- (b) Opracowanie lub utrzymanie konkretnych polityk społecznych, które przynoszą korzyści użytkownikom wody o niskich dochodach lub osobom znajdującym się w trudnej sytuacji/marginalizowanym w celu zapewnienia wszystkim dostępu do wody i warunków sanitarnych, zgodnie z wymogami dyrektywy 2020/2184 i dyrektywy (UE) 2024/3019.

⁷ Zob. na przykład przewodnik pomagający w wyborze, projektowaniu i wdrażaniu środków naturalnej retencji wody w Europie: czerpanie korzyści z rozwiązań opartych na zasobach przyrody, dostępny [tutaj](#); sprawozdanie techniczne CIS nr 82 w sprawie środków naturalnej retencji wody, dostępne [tutaj](#); oraz Wspólne Centrum Badawcze, publikacja na temat rozwiązań opartych na zasobach przyrody na potrzeby gospodarki wodnej w rolnictwie, dostępna [tutaj](#).

⁸ Zgodnie z art. 5 dyrektywy (UE) 2024/3019.

(6) Szkolenia i zwiększanie świadomości

- (a) Podnoszenie poziomu umiejętności i szkolenia dla organów ds. gospodarki wodnej oraz organów odpowiedzialnych za sektory wykorzystujące wodę, aby pomóc im w stosowaniu zasady „efektywność wodna przede wszystkim” i zachęcaniu do mniejszego zużycia wody.
- (b) Wspieranie badań naukowych i innowacji, podnoszenie poziomu umiejętności i poszerzanie wiedzy na temat wszystkich aspektów efektywnej gospodarki wodnej w sektorach wykorzystujących wodę. Zwiększanie świadomości konsumentów na temat znaczenia oszczędzania wody, a jednocześnie umożliwianie im bardziej zrównoważonego postępowania z uwzględnieniem warunków lokalnych. Obejmuje to również zapewnienie konsumentom i obywatelom przejrzystości w kwestii zużycia wody i gospodarki wodnej zgodnie z art. 17 dyrektywy 2020/2184 i art. 24 dyrektywy (UE) 2024/3019.
- (c) Działanie na rzecz lepszego informowania konsumentów i zwiększanie świadomości na temat śladu wodnego produktów i usług konsumpcyjnych z wykorzystaniem narzędzi, takich jak oznakowanie ekologiczne UE lub cyfrowy paszport produktu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781⁹.

(7) Wymiar międzynarodowy

- (a) W stosownych przypadkach uwzględnianie zasad i celów niniejszego zalecenia przy opracowywaniu wsparcia technicznego i finansowego dla krajów partnerskich.
- (b) Zwiększenie współpracy z instytucjami finansowymi, takimi jak Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Światowy, a także z sektorem prywatnym w celu przyciągnięcia długoterminowych inwestycji w inicjatywy na rzecz efektywnego gospodarowania wodą zgodnie z celami unijnej strategii Global Gateway¹⁰.
- (c) Dzielenie się najlepszymi praktykami poprzez wdrażanie zasad i celów niniejszego zalecenia oraz poruszanie kwestii odporności wodnej i efektywnego gospodarowania wodą w kontekście współpracy międzynarodowej.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2020/1828 i rozporządzenia (UE) 2023/1542 i uchylecia dyrektywy 2009/125/WE (Dz.U. L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

¹⁰ Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego „Strategia Global Gateway”, JOIN(2021) 30 final.